

[Lipiec 2026 – Stołeczne – metropolitalne – województwo warszawskie – wzorce europejskie a polska przestrzeń, Kierunki zmian. Kierunki zmian](#)

Instytut Sobieskiego prezentuje najnowszy raport pt. „Stołeczne – metropolitalne – województwo warszawskie? Wzorce europejskie a polska przestrzeń, kierunki zmian”, autorstwa dra Łukasza Zaborowskiego, eksperta Instytutu Sobieskiego ds. rozwoju regionalnego i transportu. To kompleksowa analiza pozycji Warszawy jako miasta stołecznego. Zawiera także porównanie 22 państw europejskich pod kątem miejsca stołecznego regionu administracyjnego w ustroju terytorialnym.

AD. 1

Rozdział pierwszy zawiera porównanie europejskich regionów stołecznych, ich miejsc w ustrojach terytorialnych państw. Na jego początku podano klucz doboru stawki, 22 krajów, przedstawiając je pod względem liczby mieszkańców i rozległości terytorium. Następnie porównano ośrodki stołeczne, przyjmując liczbę ludności w funkcjonalnym obszarze miejskim jako miarę. Za wymiar proporcjonalnego znaczenia aglomeracji stołecznej w danym kraju uznano udział jej systemu miejskiego w ogólnej liczbie ludności. Wskazano też typowe maksymalne zasięgi terytorialne systemów miejskich.

AD. 2

Kolejny rozdział poświęcony jest pogłębionej analizie przypadku województwa mazowieckiego. Rozpoczyna go krótki rys historyczny, omawiający pojęcie staropolskiego Mazowsza i ewolucję jego terytorium w kolejnych okresach. Przedstawiono w nim zakresy terytorialne regionów administracyjnych mających siedzibę w

Warszawie
i sąsiednich ośrodkach znajdujących się w granicach obecnego
województwa mazowieckiego.
Szerszą analizę tej współczesnej jednostki zawiera kolejny ustęp.
Zestawiono
w nim województwo z innymi jednostkami szczebla regionalnego;
zwrócono uwagę na
jego proporcje i przebieg granic w stosunku do województw sąsiednich.

AD. 3

Trzeci rozdział dotyczy koncepcji zmiany układu województw w otoczeniu
aglomeracji
stołecznej. Rozpoczyna go przegląd propozycji w tym zakresie, które
pojawiły się
w obiegu naukowym od czasu ostatniej reformy. Wskazano postulaty
powtarzające
się w opiniach ekspertów.

Ważne dane z raportu:

□ **35 558 km²** – tyle ma obecnie województwo mazowiecki, to więcej niż Belgia,
trzykrotnie więcej niż paryska Île-de-France i ponad czterokrotnie więcej niż
wspólnota Madrytu.

□ **5,3 mln** – tylu mieszkańców ma mazowieckie, co daje mu 5. miejsce wśród 22
badanych regionów stołecznych Europy.

□ **3,44 mln** – tylu mieszkańców liczyłoby proponowane, mniejsze województwo
warszawskie.

Czy Warszawa potrzebuje własnego, mniejszego województwa?

Wydzielenie mniejszego województwa warszawskiego pozwoliłoby
skuteczniej zarządzać sprawami specyficznymi dla obszaru
metropolitalnego, a zarazem uwolnić Warszawę od zadań regionalnych,

które lepiej obsłużą ośrodki takie jak Płock czy Siedlce.

**KONCEPCYJNE WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE
– WARIANT MINIMALNY, NA TLE OBECNEGO WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO I PODZIAŁU STATYSTYCZNEGO**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.mazovia.pl.

Zachęcamy do zapoznania się z całym raportem!